

JULETRADITION Der udkommer hvert år et halvt hundrede lokale julehæfter i Danmark. De udgør et stykke lokalhistorie, der tager mange tilbage til barndommens land

Lokale julehæfter minder os om en svunden tid

AF DORTE
WASHUUS BUNDGAARD

"Brande Jul" ønsker læserne en rigtig glædelig jul og et godt nytår. Det samme gør "Jul på Falster", "Skiveegnens Jul", "Jul i Tommerup" og masser af andre lokale julehæfter, der udkommer overalt i landet i ugerne op mod jul.

De lokale julehæfter har indtil videre holdt skruen i vandet i det ellers uendelige hav af aviser, bøger, blade, magasiner og ikke mindst internettet, der er en del af vores informationssamfund. Ifølge Det Kongelige Bibliotek, der samler informationer om alle udgivelser herhjemme, er der i år udkommet 57 julehæfter, der er forankret i en kommune eller et lokalområde.

Spørger man udgiverne, er der stor interesse for hæfterne. Erik Lauritzen er redaktør af "Brande Jul", der er udkommet siden 1943 og dermed er blandt landets ældste. Han får hvert eneste år henvendelser fra en lang række tidligere bysbørn, der er flyttet til andre egne af landet eller til udlandet, men som gerne vil have et eksemplar.

– De skal lige følge med i, hvad der er sket i Brande i det forløbne år, siger han.

Udgiverne af de lokale julehæfter er typisk byens ugeavis eller egnens lokalhistoriske forening, og indholdet er annoncer fra de lokale handelsdrivende blandet med små og store betragtninger om året, der gik, skrevet af formanden for handelsstandsforeningen, idrætsklubbens formand, præsten og andre centrale personer i lokalsamfundet.

Nogle steder bliver hæfterne husstandsomdelt, andre steder sendes de ud med ugeavisen, mens man i nogle byer vælger at lægge en stak til fri afbenyttelse på centrale

steder som for eksempel rådhuset eller biblioteket.

Ole Berg Mortensen er en af "Brande Jul"s kernelæsere. Han har tilmed samlet på bladet siden 1968 og har netop i år læst eksemplarerne fra 1943 til 1968, som han har lånt af en tidligere skolelærer fra byen.

– Det er et rigtig godt stykke lokalhistorie, der giver et godt og interessant blik på året, der gik, siger han. Ole Berg Mortensen sender hvert år "Brande Jul" til sin søster Lis Jakobsen, der flyttede til Horsens som 22-årig. Heller ikke hun kan undvære det lille julehæfte.

– Det er i Brande, jeg har mine rødder, og det er spændende at følge med i, hvad der sker der, siger Lis Jakobsen og tilføjer, at hun tænker mere og mere tilbage på barndommen, jo ældre hun bliver.

Den spæde start på det, man kan kalde et lokalt julehæfte, var en udgivelse med titlen "Folkets Nisse", der udkom i København i 1851. Først i midten af 1900-tallet fik hæfterne dog for alvor fat, og i mange lokalsamfund blev de først en årligt tilbagevendende tradition i

1970'erne og 1980'erne.

– Hæfterne er på linje med julefrokosterne et af de bedste eksempler på den folkelige og kommercielle jul, som ikke har noget med kristendom at gøre, men som binder os sammen om noget, vi kender, siger tidligere juleinspektør i Den Gamle By i Århus og nuværende leder af Fregatten Jylland, Benno Blæsild.

Han fastslår, at julen også gør os nostalgiske og får os til at se tilbage.

– Selvom man er flyttet langt væk, får mange brug for at mindes deres barndomsland, når det er jul, så det kommer ikke bag på mig, at der er efterspørgsel på de lokale julehæfter, siger han og tilføjer:

– Julen er det store "fulde stop", som vi alle holder en gang om året.

I Sydslesvig udgives der julehæfter i hvert af de syv gamle amter, og her har hæfterne en helt særlig plads hos den danske mindretalsbefolkning.

– Det nære har stor betydning i en globaliseret verden, og hos os er der jo det særlige, at folk typisk ser tysk fjernsyn, men samtidig har et stort behov for at relatere sig til det danske, siger Bernd Engelbrecht fra den sydslesvigske pressetjeneste.

Også i Sydslesvig sendes hæfterne hvert år ud af landsdelen til mennesker, der er flyttet andre steder hen.

washuus@kristeligt-dagblad.dk

"Hæfterne er på linje med julefrokosterne et af de bedste eksempler på den folkelige og kommercielle jul, som ikke har noget med kristendom at gøre, men som binder os sammen om noget, vi kender."

BENNO BLÆSILD, TIDLIGERE
JULEINSPEKTØR I DEN GAMLE
BY I ÅRHUS